

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA X

IDENTIFICATION CODE OF SLOVAKIA X
(CULTURE CODE)

Spoločnosť ARTEM

pod záštitou

EURÓPSKEJ AKADÉMIE VIED A UMENÍ

a v spolupráci s

NÁRODNOU RADOU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

predstavuje nových laureátov Identifikačného kódu Slovenska.

Slávnostný ceremoniál sa uskutočnil dňa 18. decembra 2016 v reprezentačných priestoroch Hudobnej siene Bratislavského hradu.

Kurátorom projektu je PhDr. Ľuboslav Moza, člen Európskej akadémie vied a umení.

The ARTEM Association

under the auspices of the

EUROPEAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

and in cooperation with the

NATIONAL COUNCIL OF THE SLOVAK REPUBLIC

announces new laureates of the Identification Code of Slovakia

The ceremony took place on 18th December, 2016 in the representative area of the music hall of the Bratislava Castle.

The curator of the project is PhDr. Ľuboslav Moza, member of the European Academy of Sciences and Arts.

Hodnota kultúry nezávisí len od uhla pohľadu.

Hlavnou myšlienkou Identifikačného kódu Slovenska je predstavovať doma i vo svete intelektuálov kultúry. Umenie a veda sú predpokladom vzniku a rozvoja ľudskej civilizácie. Ich objavy majú skutočný základ v domácej výchove a vzdelávacom školskom systéme. V tomto veku získava každý jedinec tú identitu, ktorá ho sprevádza po celý život. Detstvo a mladosť sú nerozlučne spojené so zážitkami z rodného domu a okolitej prírody. Človek si nesie ich krásu po celý život, ako bezproblémovú hodnotu šťastia a trvalej radosti.

Nie sú to patetické slová o rodnej dedinke. Tie z nich urobila spoločnosť a nie človek. Ľudské bytie je i zostáva trvalo spojené so svojimi začiatkami. Lebo boli najkrajšie.

Projekt Identifikačného kódu má veľké ambície, pretože je potrebný. Detstvo chráni človeka po celý život. Detstvo a mladosť sú v každom novom umeleckom diele, či predstavení, v každom vedeckom objave. K nim sa človek vracia v momentoch smútku alebo problémov. Ony sú zdrojom celoživotnej energie. A mnohokrát si to jedinec ani neuvedomuje. Len beží životom, a nevie, kto ho poháňa.

Identifikačný kód zdôrazňuje hodnoty detstva, ale oceňuje ich dospelé výsledky. Podstatné je i zostane, čo človek po sebe zanechá. Volá sa to hodnota a mnohí ani nevedia, čo to je. Každý jej kúsok má obrovskú cenu. Keď je prínosom. Poskladané hodnoty do spoločného výsledku reprezentujú to, čo nazývame svetom a jeho vedomím, bytím.

Projekty, ktoré oceňujú hodnoty, zdôrazňujú ľudskú identitu a presviedčajú o zmysle a kráse života, nie je potrebné oslavovať. Tohtoročné naše desiate výročie je radosťou z existencie, nič viac. Oslava je pre nás vážnosť a úcta ľudí k myšlienke, ktorá sa rozvíja ako zmysluplná hodnota.

Uhol pohľadu má mnoho tvárí. Je vecou vnímania jedinca, ako prijme nové umelecké prezentácie, vedecké objavy. Bez trvalo rastúcej vzdelanosti možno človeka oklamať nevýznamnými umeleckými dielami, či zbytočnými objavmi. A vedci a umelci môžu tvoriť tie najväčšie hodnoty, i keď ich ľudia nepochopia, či neprijmú. Všetko so všetkým súvisí. A imperatívom každej doby bolo nedať sa oklamať a zneužiť zbrojnými vedcami a demagógmi, falošnými filmami, ktoré nielen vyprázdňujú ľudské hlavy, ale vedú ich k násilii.

Večne bojujúci a rozhašterení svet potrebuje viac poznať svoju identitu. Lepšie formulovať a pravými názvami nazývať hodnotu a dekadenciu. Keby nebolo morskej kvapky, nebolo by more. Teším sa, že sme už desať rokov.

Luboslav Moza

The value of culture is not only view-point dependant.

The main idea behind the Identification code of Slovakia is to introduce cultural intellectual home and abroad. Art and science are the cornerstones of the development of the human civilization. Their discoveries have a real grounding in home based upbringing and the educational system. It is during this age that every individual gains an identity which they carry with them through their lives. Childhood and juvenility are forever bound to experiences from home and surrounding nature. Individuals carry their beauty for the rest of their lives; as a problem-free value of happiness and everlasting joy.

It is not about pathetic words about one's home village. The society created those, not humans. Human beings are, and will forever be, bound to their beginnings. Because they were the most beautiful.

The project of the Identification code has big ambitions, because it's needed. Childhood protects people for the rest of their lives. Childhood and juvenility are in every new work of art or performance, every new scientific discovery. In moments of sorrow and problems, people find comfort in them. They are the origins of lifelong energy. And often, people don't even realise, as they run through life not knowing what is keeping them going. The Identification code underlines the values of childhood, but awards adult outcomes. What matters is what people leave behind. That is what we call "value" and many do not understand what it means. Each and every piece of it is hugely significant; though only when can be seen as a contribution. Values connected together into a common outcome represent what we call the world and its consciousness, its being. A project which awards values, which underlines human identity, and which highlights the significance and beauty of life, is not in need of being celebrated. This year's 10th anniversary is about the joy of its existence, nothing more. Celebrations, for us, are about the respect of people to an idea which develops a meaningful significance. A view point has many variations. It centres on the perception of an individual. It concerns how an individual accepts new art presentations and scientific discoveries. Without continuous knowledge seeking, one can be lied to by meaningless works of art and needless discoveries. Meanwhile, scientists and artists can create the greatest of values, without individuals understanding or accepting them. Everything relates to everything. And the imperative of each era has been to not let ourselves be lied to and be used by weaponry scientists and demagogues, or false films which only empty our heads and lead us to violence.

This world, continuously at odds, needs to get to know its identity more. It needs to be better able to name what is valuable and what is decadent. Without a sea drop, there would be no sea. I am happy that we have already been doing this for 10 years.

Luboslav Moza

„Anton Blaha je vedec práva, milovník umenia, organizátor a kreatívny objaviteľ nových ciest vo veľkom rozmere krásneho slova kultúra. Je autorom mnohých kníh, nielen z profesijnej, vedeckej oblasti, ale aj o umení. Je tvorcom mnohých projektov, ktoré postupne naplňa. Obdiv k tejto osobnosti je zaslúžený. S kultivovaným prístupom k naplňaniu svojej cesty pristupuje bez pozlátka, hoci jeho práca si to zlato zaslúži. Lebo je jedinečná. Originálna. Píšem o ňom ako o osobnosti s výnimočnými vlastnosťami akými je skromnosť, tvorivosť, pracovitosť a trpezlivosť. Anton Blaha je vskutku výnimočný človek už tým, že počas celého života koná a tvorí mimoriadne veci bez reklamy a ľudia o nich vedia.

Vážim si tohto človeka pre veľkosť myslenia a veľkosť pochopenia svojho okolia. S veľkým úsmevom a úvahami o živote, umení, krásnej žene a o šťastí, vytvoril v dnešnej dobe osobitý charakter tých vzťahov a hodnôt medzi ľuďmi, ktoré sa postupne strácajú. Každý deň vkladá do nášho bytia časť pozitívneho, ktoré zaplňa mozaiku svetovej inteligencie v tom najlepšom slova zmysle.“

Luboslav Moza

ANTON BLAHA

Narodil sa 22. 04. 1934 v Čadci. Študoval na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V 3. ročníku organizoval petíciu proti diskriminácii študentov práva a proti zrušeniu vojenskej prípravy, ktorú poslal prezidentovi republiky a organizoval tzv. Pyžamovú revolúciu. Disciplinárne bol nútený prerušiť štúdium. V roku 1957 pokračuje v štúdiu, ktoré absolvoval v roku 1959. Ďalším štúdiom získal titul doktora filozofie.

JUDr. Anton Blaha. CSc., advokát, prvý predseda Slovenskej advokátskej komory a filantrop. Podporovateľ a organizátor kultúrnych a športových aktivít a podujatí, publicista a spisovateľ. Prešiel zamestnaniami od základného miesta koncipienta až po kanceláriu primátora mesta Bratislava, poradcu na Úrade vlády SR a vedúceho sekretariátu predsedu vlády. Od roku 1990 dodnes vykonáva súkromnú advokátsku prax v rámci medzinárodne uznávanej advokátskej kancelárie Blaha, Erben & partneri. Mnoho práce vykonal pre našu advokáciu a samotnú komoru advokátov. Aj ako vysokoškolský pedagóg na bratislavskej Právnickej fakulte UK a Ekonomickej univerzite. Je autor a spoluautor viacerých učebníc a vysokoškolských učebných textov.

Čo si na tejto osobnosti cením je, že rovnako aktívne v najširšom možnom zábere vstúpil do života našej kultúry tým najvýznamnejším spôsobom. Zaslúžil sa o jej rozvoj. Inicialioval

udeľovanie ocenení Osobnosť Kysúc, založil Nadáciu slovenskej advokácie. Stále publikuje k rozličným spoločenským témam a o výtvarnom umení a literatúre (vedúci autorského kolektívu a spoluautor Osobnosti Kysúc, 2004; publikácie Pyžamová revolúcia, 2007). Napísal mnoho vzácných publicistických článkov a esejí.

Je členom Klubu priateľov SNG a Spolku zberateľov, správca Kysuckej kultúrnej nadácie, v roku 1974 iniciátor a spoluzakladateľ Kysuckej galérie s kysuckými výtvarníkmi (M. Cipár, M. Greguš, M. Hübl, M. Mravec, M. Paštéka, O. Zimka) a ďalšími, ktorej daroval pri príležitosti 20. výročia vzniku v r. 2001 svoju súkromnú zbierku diel viacerých významných slovenských výtvarníkov. V r. 1993 spoluzakladá v Bratislave Kysuckú kultúrnu nadáciu.

Je držiteľom mnohých ocenení. Medzi niektoré z tých ostatných patria Čestné uznanie E.E.Kischa (2013), Zlatý biatec za rok 2014, Medzinárodná hlavná cena E.E. Kischa za knihu vlastných súdnych príbehov Manderla a Modrý Maurícius (2016) a ďalšie.

Tento vzácný človek našej kultúry sa riadi slovami: „Ži a pracuj tak, aby si sa mohol vždy a všade vrátiť a každému pozrieť do očí.“ Žije a tvorí v Bratislave.

„Umenie hudby a spevu je výrazom umenia žiť. Nikto nikdy nepovie, ktoré z veľkej škály umeleckých zameraní vzniklo ako prvé. Lebo sa to nedá. Hudobné umenie a spev však patria medzi človeku najbližšie. Oni aj dnes vyžadujú technickú znalosť hry na hudobný nástroj, vedieť spievať. Majstrovstvo originality a kreativity. A schopnosť vyjadriť citmi a dušou tvorivé poznanie, v ktorom sa talent snúbi s umeleckou jedinečnosťou. Milujeme umeleckú virtuozitu, prstoklady, eleganciu pohybov ruky, ktoré jedine dokážu vytvoriť zvuk plný energie, radosti a smútku, pre ktorý nepoznáme lepší prívlastok ako „božský“.

Barbora Botošová, alebo Barborienka je ženou, ktorá je nositeľom toho najvzácniejšieho. Mimoriadneho talentu. Cez sláčikové majstrovstvo vyjadruje slovami nevypovedateľnú veľkosť ľudskej duše. Niekedy huslistka, ktorá v mládežnej divokosti predvádza ľudový i klasický hudobný koncert energie. Inokedy harmonické prevedenie toho, čo nazývame klasickou hudbou. Veľmi obdivujem jej snaženia v alternatívnej hudbe, kde v džezových zoskupeniach tvorí vždy novú vlastnú identitu. Barborka. Jemné a krásne žieňa s obrovským talentom. Ona vie hudbou vyjadriť to, čo cíti. Vlastne aj to, čo príde neskôr. A ľudia tomu rozumejú.“

Luboslav Moza

BARBORA BOTOŠOVÁ

Barbora Botošová sa narodila 18. 8. 1987 v Bratislave v známej hudobníckej rodine. Už od malička bola obklopená hudbou a hudobníkmi, preto bolo samozrejme, že cit k hudbe a umelecké nadanie ju neobišli. Je vnučkou legendárneho Jána Berkého Mrenicu a dcérou známeho hudobníka Eugena Botoša. Už ako žiačka základnej umeleckej školy s úspechom absolvovala celoslovenské husľové súťaže. Na súťaži Prešporský Paganini získala 1. miesto. Na konzervatóriu bola prijatá ešte počas štúdia základnej školy, ako mimoriadny študent. Tam a neskôr aj na VŠMU študovala v triede prof. Petra Michalicu, kde absolvovala v roku 2012. Od roku 2002 až do roku 2007 sa každé leto zúčastňovala letných kurzov profesora Jindřicha Pazderu (AMU, Praha). Na VŠMU absolvovala kurz kompozície pod vedením Ľubice Čekovskej. Ešte počas vysokoškolského štúdia sa rozhodla splniť si svoj veľký sen – založiť si svoju vlastnú kapelu. 21 ročná si založila vlastné zoskupenie s názvom Bohémiens (Bohémovia), ktoré vedie dodnes. Barbora sa tak stala jedinou primáškou na Slovensku a možno aj v Európe, ktorá tvorí osobitý štýl vo world music. Vedie niekoľko hudobných skupín (Barbora Botošová Band, Women Rebels quartet, Lady & Gentlemen ensemble, EthnoJazz projekt a rôzne

komorné súbory), je členkou zaujímavých zoskupení (Violin Orchestra Bratislava, Classical music maniacs). Hostovala v rôznych projektoch na Slovensku ale aj v zahraničí, a jej hudobná činnosť zahŕňa aj komponovanie a tvorbu aranžmánov. Jej vlastná skladba Sad Love Valse bola vybraná do celovečerného filmu rakúsko nemeckej koprodukcie - Sommer im Burgenland. Vytvorila a realizuje projekt Umením k rôznorodosti, ktorý predstavuje hudbu národnostných menšín žijúcich na Slovensku.

V organizácii Divé maky sa ako lektorka a umelecká vedúca venuje talentovaným rómskym deťom zo sociálne znevýhodnených podmienok. Je súčasťou projektu Úspešné rómske ženy. Žije a tvorí v Bratislave. Absolvovala množstvo domácej a zahraničnej úspešných koncertov.

„Dnes nie je veľa výtvarných umelcov, ktorý vytvorili svojim dielom obrovský odkaz budúcim generáciám. Umelcov, ktorí nielen chcú, ale aj vedia. A dôsledne dokážu pracovať s množstvom, aj náročných výtvarných techník. Ktorých tvorba sa rodila z experimentu a dnes predstavuje vedomú, či nevedomú základňu pre umenie dneška. Stanislav Harangozó je výtvarným umelcom a mimoriadnym pedagógom, ktorý naplňa horeuvedené v plnej miere. Je to umelec - romantik s výrazom emócie a krásy. V jeho dnešných pasteloch je zrelá harmónia a myšlienka. Obdivujem, čo tento výtvarník v umeleckom živote dokázal. Prvé pokusy s objavom serigrafie, vzácné dodnes zachované mozaiky a monumentálne realizácie v rôznych technikách, grafika, maľba. Obdiv ku krajine, jej topografii, neskôr farbám. Nadchnutie lahodnosťou ženy. A obdiv detailov našej flóry. To všetko je v autorových obrazoch naplnených radosťou a šťastím.“

Luboslav Moza

STANISLAV HARANGOZÓ

Docent, akademický maliar Stanislav Harangozó sa narodil 19. novembra 1946 v Komjaticiach. V rokoch 1967 – 73 študoval na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave u profesorov D. Millyho, V. Hložníka a O. Dubaya. Do roku 1990 pedagogicky pôsobil na VŠVU v Bratislave. Od roku 1990 pôsobí na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave.

Realizoval rozsiahly súbor monumentálnych maliarskych diel v architektúre. Vystavuje doma i v zahraničí. Okrem účasti na stovkách kolektívnych výstav realizoval desiatky individuálnych, kde zo zahraničných uvediem mimoriadne úspešné projekty v Ríme, Florencii, Padove, Forlí, Lisabone, Mazamete, Bonne, Londýne, Moskve, Varšave, Prahe, Budapešti, Belehrade, Novom Sade, Spliti, Opatiji, Záhrebe, Clermont-Ferrande, Soule, Pekingu, Ostrihome, Bad Homburgu a na EXPO 2010 v Šanghaji. Diela autora sa nachádzajú v štátnych i súkromných galerijných zbierkach doma i v cudzine.

Je členom Umeleckej besedy Slovenska, Spoločnosti voľných výtvarných umelcov a Klubu výtvarných umelcov a teoretikov.

Celý umelcov život je spätý s pedagogickou činnosťou. Jeho žiaci už dnes tvoria obrovskú skupinu tvorcov, ktorá dnes predstavuje umenie mladšej generácie. Je veľkorysý, ale aj náročný pedagóg. Jeho študenti vedia o umení veľa. Vďaka ich učiteľovi. V tomto roku je jubilant. Žije a tvorí v Bratislave.

„Soňa Herényiová Belanová, vzácna umelkyňa, ktorej tvorbu sledujem od absolvovania jej vysokoškolských štúdií, je súčasťou toho obrovského nástupu novej generácie. Do umeleckého života vstúpili v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Ich pedagógmi boli najväčšie osobnosti slovenskej kultúry. V. Hložník, A. Brunovský, J. Želibský a mnohí ďalší.

Tvorba umelcov tejto generácie je jednou zo základní dnešného výtvarného prejavu. Je to tvorba v dobe svojho vzniku objavná a jedinečná. Ctila remeselnú a materiálovú náročnosť, originalitu a silu výrazu. Tak tvorila a tvorí dodnes Soňa.

Autorka je predovšetkým maliarka. Zároveň napomáha rozvoju zaspatej osvetly a samotnému chápaniu výtvarného umenia ako galeristka. Perfektné výsledky, vďaka vlastným skúsenostiam, má v pedagogickej činnosti. Vzdeláva záujemcov o túto tvorivú činnosť.

Neviem, či je to hodnotou vysokoškolského vzdelania, alebo nesporne silnej generačnej vlny, ale generácia sedemdesiatych rokov bola erudovaná v tvorivých technikách, ktorých znosť v takom rozsahu a kvalite sa stráca. Soňa bravúrne kreslí. Maluje s citom pre kompozíciu a farby. Je umelkyňou, ktorá v tvorivej aktivite a osobnostnej skromnosti už dnes vytvorila nielen cestu, ale vklad do jednej kapitoly umeleckého bytia dneška pre budúcnosť.“

Luboslav Moza

SOŇA HERÉNYIOVÁ BELANOVÁ

„Som absolventkou Vysokej školy výtvarných umení. V roku 1979 som ukončila štúdium u prof. Jána Želibského na oddelení krajinárskej a figurálnej maľby. My v ročníku sme boli jeho poslednými odchovancami.

Venovala som sa maľbe, kresbe, kombinovaným technikám. Moja tvorba vyúsťila do desiatok výstav kolektívnych aj autorských, doma i v zahraničí. Videli ich návštevníci v Nemecku, Švajčiarsku, Maďarsku, Portugalsku, Izraeli, na Cypre, v Česku, Nórsku a inde. Pri opakovanom pozývaní na maliarske sympóziá v Poľsku, zameraných na tému kone, podľahla som krásne týchto zvierat a v istom období boli obohatením v mojej tvorbe. Poľsko je tiež miestom moich viacerých výstav. Vážim si opakované pozvania na sympóziá v Turecku, kde som sa ocitla medzi výtvarníkmi z viac ako tridsiatich krajín po jednom zástupcovi. Reprezentovala som svojou tvorbou nielen seba, ale predovšetkým Slovensko, našu kultúru. V Turecku som sa zúčastnila tak isto viacerých kolektívnych výstav. Jedna z nich, pre zaujímavosť, pri príležitosti Medzinárodného dňa žien.

Taktiež som bola spoluorganizátorkou sympózií so zahraničnou účasťou tu na Slovensku. Od študentských čias som sa v menšej miere, či už z ekonomických dôvodov alebo jednoducho z potreby trochu uniknúť zo samoty ateliéru, venovala pedagogickej činnosti. Hlavným zameraním bola príprava na talentové skúšky na stredné a vysoké umelecké školy. Po zrekonštruovaní priestoru v centre Bratislavy so zámerom vybudovať pre seba ateliér, podelila som sa o tento priestor a moje skúsenosti s mnohými deťmi aj s dospelými. Je to práve pätnásť rokov, čo som otvorila tvorivý ateliér SHB. Mnohé deti mi dorástli, mnohí „dospeláci“ našli relax a objavili v sebe dovedy netušené schopnosti. Moje osobné pochybnosti, strata času pre vlastnú tvorbu, znovu a znovu potláčajú drobné úspechy a veľká radosť mojich zverencov. Ale za najdôležitejšie považujem, že každoročne moji žiaci zvládajú talentové skúšky a na 99% sú prijatí na svoje vysnívané školy. Stojím tak s nimi na prahu ich celoživotnej cesty.

V roku 2006 som ešte viac definitívne ukrojila zo svojho ateliéru a otvorila som spolu s mojim synom, ktorý je taktiež absolventom VŠVU, v predných priestoroch Galérie Cit. Dávame priestor profesionálnym výtvarníkom a stávame sa už tradične súčasťou niektorých výtvarných akcií, kedy naša galéria dáva možnosť na autorskú prezentáciu svojich diel jednému z účastníkov. Zaujímavosťou je, že viac ako polovica u nás vystavujúcich je zo zahraničia. Symbióza školy a galérie sa ukázala ako prínosom aj pre mojich žiakov. Nie je to ľahká cesta, ale keď sa obzriem za seba, som spokojná, že napriek všetkým úskaliam som z tejto cesty nikdy nezišla.“

Umelkyňa žije a tvorí v Bratislave.

„Osobnosť umelca tvorí jeho dielo. Jazz je prevažne hudba bez slov. Zážitok vzniká z emócií. Kvalitu umenia tvorí zážitok s pridanou hodnotou krásy, poznania, filozofie, energie. Gabo Jonáš je jednou zo svetových hviezd v slovenskej hudbe. Temer univerzálny hudobník, čo sa hudobných nástrojov týka. Tvorca s dokonalým hudobným sluchom. V celom svete ho poznajú, ako sedí za kráľovským nástrojom, klavírom. To, prečo ho obdivujem, je jeho vnútorná sloboda, dokonalosť a prostota experimentov. Práve ľahkosť tvorby každého tónu vie vytvoriť nie remeselnú, ale nadčasovú harmóniu bytia v momente vne mu. Gabo Jonáš je vzácný talent našej kultúry. Človek s veľkým intelektom a citom pre audio krásu. Keď počúvam jeho prsty na klávesách, vnímam jemnosť ich energie. Tvorím si naratívne rozprávania pocitov a budujem niečo, čo by sa mohlo nazvať podnetným pokojom ducha.“

Luboslav Moza

GABRIEL JONÁŠ

Gabriel Jonáš sa narodil 23. 11. 1948 v Kukučínove, okres Levice. Popredný slovenský jazzový klavirista vyštudoval konzervatórium, odbor akordeón a gitaru. V roku 1969 ho prijali na jazzovú školu do Grazu, v roku 1973 získal štipendium na jazzovú školu do Bostonu, no ani na jednu z nich nenastúpil. V Amerike sa pohyboval v inšpirujúcom prostredí newyorských jazzových klubov a jammoval s jazzovými hviezdami ako S. Jones, B. Dorham, J. Newman, A. Zoller, A. Heath a ďalší. Na Československej jazzovej scéne debutoval v roku 1975 a získal hneď cenu najlepšieho sólistu a cenu za svoje duo s bicími nástrojmi v Kroměříži. Nasledovalo koncertné turné s J. Stivínom a prvé nahrávky pre Panton ako jazzové trio s Pražskou rytmikou s vlastnými kompozíciami.

V rokoch 1976-78 sa zúčastnil poľských jazzových festivalov, kde treba pripomenúť elegantné dvojtyždenné turné s dnes legendou hudby Czieslawom Niemenom.

V roku 1977 nahral svoje prvé LP ako kvartet s vlastnými kompozíciami. Prvý sólový album Impresie je z roku 1978. Je neprekonateľným vrcholom slovenského jazzu.

V roku 1980 bol pozvaný na medzinárodný hudobný festival BHS ako sólista a tiež ako duo s Pražským klaviristom E. Viklickým. Pokračuje v nahrávaní ďalšej LP s pražským gitaristom L. Andrštom, a dosahuje mnohé ďalšie úspechy. V roku 1990 nahrával sólo LP s názvom Gentle rain a o rok neskôr sa stáva jazzmanom roka a nositeľom ceny L. Martonika. Neskôr jeho umenie reprezentujú koncerty s talianskym klarinetistom G. Mirabassi, ďalšie CD Nevergreens, potom

platňa Spiritual from the heart, na ktorom tvorili duo so speváčkou s mimoriadnym hlasom J. Kocianovou, laureátkou Identifikačného kódu Slovenska. CD The zodiac nahral s flautistom Jiřím Stivínom, nasledoval album Alchymica musica opäť so Stivínom a ďalšie s mimoriadnym hudobníkom Matúšom Jakabčicom, laureátom Identifikačného kódu Slovenska.

Pokračoval s kolekciami ďalších úspešných nahrávok doma i v zahraničí s významnými hudobníkmi. Od roku 2010 spolupracuje na 3 projektoch (Jam-Session, VocalEase, Chansons & Songs). V rámci nich pomáha v raste nastupujúcej generácii jazzmanov. Koncom minulého roka mu vyšiel album Gabo Jonáš Live.

„So Stivínom sme si rozumeli. Nemám problém sa chytiť, keď začne niekto hrať. Hneď viem, aká je to tónina, čo sa k tomu hodí. To sa mu páčilo. Asi rok sme koncertovali takýmto štýlom. Všade sme mali úspech.

Hrať jazz je luxus všade na svete, v Európe a dokonca aj v Amerike. Uživia sa len tí naj naj. Skoro všetky veľké osobnosti jazzového sveta pôsobili v iných žánroch - muzikáloch a podobne. Chodil som sporadicky aj na newyorskú jazzovú školu, kde učil Atilla a ďalšie veľké jazzové osobnosti. Na jednej hodine u klaviristu Harolda Maberna som bol vyvolaný, ale namiesto riešenia harmonického príkladu ma Mabern požiadal niečo zahrat kolegom študentom. Bola to pozitívna výzva zo strany učiteľa.“ Gabriel Jonáš žije a tvorí v Bratislave. A koncertuje.

„Silnú legendu slovenského herectva som spoznal niekedy v šesťdesiatych rokoch minulého storočia, keď sa na Kolibe robili zvukové dorábky pre mňa svetového filmového diela „Neprebudení“ od Martina Kukučina. My deti sme robili komparz. Neskôr, počas vysokoškolského štúdia som jeho herectvo spoznával v legendárnom Divadle na korze (dodnes tam nie je zmienka o divadle, ktoré tvorilo dobu a ľudí), a potom opäť ako komparzista v divadle Nová Scéna. Často som obdivoval jeho herecké majstrovstvo. Marián Labuda robil vždy všetko s ľahkosťou mimoriadneho umeleckého stvárnenia a pritom naplno. Neopakovateľné boli jeho rozprávkové postavy, kde s empatiou vyhral dokonalosť hereckého cítenia a výrazu (Traja nenažranci, Nová scéna). Odtedy viem, že je i viac ako osobnosť. Predstavuje postavy iba v jeho podaní obrovskej umeleckej tvorivej hodnoty, ktorá sa dnes v hereckom umení stráca (nikdy nezabudnem na jeho meditácie v Hamletovi, Nová scéna). S obrovskými nárokmi si vypracoval dnešné vzácne miesto a to mu zostane trvalo. Neopakovateľná pohybová kultúra, až výtvarný gestický prejav a nezameniteľný hlas, jedinečný nielen v dabingu.

Marián Labuda spolu s jeho hereckou generáciou je výnimočný zjav. Rozsiahlou hereckou tvorivosťou i dnes objavuje pre diváka nový svet. Život veselého šťastia, úprimnosti i zamyslenia nad prázdnotou ľudských ciest za kariérou a mocou. Je málo umelcov, ktorých by nielen domáce ale aj zahraničné obecenstvo tak mimoriadne obdivovalo. Umelec patrí nesporne k najobľúbenejším hercom na Slovensku. Čokoľvek z jeho repertoáru uvedieme, všetko malo zaslužený úspech.

Umelecké majstrovstvo a sila hereckého prejavu je v schopnosti tvorcu dať divákovi neopakovateľný a jedinečný zážitok. A divák príde na ďalšie predstavenie, alebo do kina, na scénu vstúpi Marián Labuda a on pocíti neobyčajné chvenie, napätie v očakávaní zážitku. V tom vidím mimoriadnosť mimoriadnych hercov. Talent tohto majstra, ktorý možno v celej histórii divadla a filmu pripísať iba skutočným umelcom.“

Luboslav Moza

MARIÁN LABUDA

Marián Labuda sa narodil 28. októbra 1944 v Hontianskych Nemciach. V rokoch 1961 - 1964 študoval herectvo na Divadelnej fakulte VŠMU v Bratislave. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia nastúpil do Slovenského národného divadla. V roku 1968 bol

spoluzakladateľom legendárneho bratislavského Divadla na korze. V rokoch 1971 - 1989 bol členom Novej scény v Bratislave a od 1. januára 1990 je opäť členom Činohry SND.

Počet jeho dramatických postáv už dávno prekročil čarovné číslo 100. Od začiatkov (neopakovateľné výkony v Čakaní na Godota, Divadlo na korze), až po dnešok. Od roku 1965 vytvoril viac ako 50 filmových postáv. Ktorý z mimoriadnych filmov spomenúť, keď všetky poznáme? (Pacho, hybský zbojník, 1975, Vesničko má středisková, nominované na Oskara, 1985, Anděl svádí ďábla, 1988, Král Ubu, 1996.....). Úžasné stvárnenie charakterov dramatických, či veseloherných, je pre tohto umelca charakteristické. Hostoval vo viacerých divadlách v Českej republike. Vytvoril excelentné charaktery postavám v rozhlasových, televíznych a najmä filmových realizáciách v slovenských, českých a nemeckých filmoch.

Cenu Českého leva dostal v roku 1995 a 1996. O desať rokov neskôr Pribinov Kríž II. triedy a v tom istom roku Divadelné ocenenia sezóny – DOSKY. Od roku 2007 je držiteľom mimoriadneho ocenenia Hercova misia. A mnohé ďalšie významné ocenenia.

Marián Labuda žije a tvorí v Borinke neďaleko Bratislavy. A stále prezentuje neopakovateľnosť jeho hereckého umenia.

„Jozef Leikert je vskutku ojedinelým zjavom na našej kultúrnej scéne. Spisovateľ, mimoriadne vnímavý filozof pocitov poézie, neúnavný organizátor umeleckého života, rozhladený človek, pedagóg so zmyslom pre kvalitu a poslanie umenia vôbec. Poznám ho ako citlivého, vnímavého filozofa ľudského bytia. Človeka, ktorého životným poslaním je humanizmus a čistota. Veršuje krásnym spôsobom o kráse človeka a života. Krása je totiž aj v momentálnych ťažkostiach, problémoch či smútku. Hodnotu jeho diela potvrdzujú vydania jeho zbierok v desiatkach jazykov mnohých štátov sveta. Jeho knihy sú aj historickým skúmaním reálnych príbehov, sumarizovaním faktov a tvorivým hodnotením ciest jednotlivých osobností v nich. Lebo každý človek je vo svojej podstate osobnosť. Dlhو sledujem jeho pedagogickú cestu. Je jednoznačný tvorca nového v mnohých oblastiach, v ktorých priniesol vklad originality s možnosťou jeho rozvoja. Na každom pracovisku založil galérie, v ktorých vystavoval skutočných reprezentantov výtvarnej kultúry. S úspechom. Jozef Leikert je nositeľom zmysluplného a kreatívneho umeleckého a pedagogického rozvoja.

Luboslav Moza

JOZEF LEIKERT

Jozef Leikert sa narodil 22. októbra 1955 v Zlatých Moravciach. Vyštudoval Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Dve funkčné obdobia bol predsedom Asociácie organizácií spisovateľov Slovenska, v súčasnosti je predsedom Klubu spisovateľov literatúry faktu. Založil a niekoľko rokov viedol Kulturologickú spoločnosť na Slovensku. Pracoval v niekoľkých redakciách, naposledy bol šéfredaktorom Gama magazínu. Viac rokov pôsobil ako vedecký pracovník Historického ústavu Slovenskej akadémie vied. Potom bol hovorcom prezidenta republiky, riaditeľom tlačového odboru Kancelárie prezidenta SR a neskôr osobným poradcom prezidenta republiky. Na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre viedol Katedru kulturológie, v súčasnosti je dekanom Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy v Bratislave a pracuje v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied. Obnovil Malú galériu Smeny, Malú galériu Pravdy, založil galériu Sala Terrena, Galériu na schodoch a Galériu Karola Kállaya. Je zakladateľom celoštátnych cien – Ceny Jozefa Kronera, Ceny Vojtecha Zamarovského, Ceny Pavla Straussa, Ceny vedúceho Katedry kulturológie

Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Ceny deka Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy v Bratislave. Píše poéziu a literatúru faktu. Získal viacero domácich a zahraničných literárnych cien, napr. Cenu Karla Hynky Máchu, Cenu Egona Erwina Kischu, Cenu Vojtecha Zamarovského, Cenu Roberta Williama Setona-Watsona, Gold medal of Leo Tolstoy, Cenu Pavla Straussa, Golden Europea, Cenu Fra Angelica, Cenu Klubu spisovateľov literatúry faktu, Cenu Asociácie organizácií spisovateľov Slovenska, Cenu Štefana Pelikána. Profesor, PhDr. Jozef Leikert, PhD., Litt.D., vydal temer štyri desiatky kníh. Žije a tvorí v Bratislave.

„Človek je obklopený umením. Ono je súčasťou jeho života. Dokáže robiť zázraky s jedincami i s davom. Má rôzne formy, výraz i vplyv. Je niekoľko umeleckých disciplín, ktoré sú u ľudí mimoriadne obľúbené. Patrí medzi ne bezспорu humor, zábava, satira.

Na Slovensku dostal tento umelecký druh v podaní špičkových tvorcov intelektuálny charakter. Zjednoduče až plytké zábavy vznikali vystúpenia, divákmi obľúbená a tým aj žiadaná, s novými výrazovými myšlienkami, poznávaním a akousi satirou vedomia i svedomia. Kultivovaný humor je vzácnosť v každej dobe. Stále je ho málo. On má len krôčik ku satire, ktorá učí poznávať skryté tajomstvá podvodov mocných, a ktorá niektorých z nich aj predstavuje. V tejto oblasti je v súčasnosti neprekonateľnou osobnosťou multimediálny umelec a tvorca Milan Markovič. Patrí medzi najznámejšie osobnosti československej kultúry a dá sa napísať, že aj mimoriadne obľúbené. Práve inteligenciou a myšlienkovou nápaditosťou a bravúrou potvrdil nielen svoje ťažké s niekým porovnateľné majstrovstvo, ale zároveň vyspelosť nášho publika.

Milan Markovič patrí dnes medzi múdrych tvorcov, ktorý akoby zázrakom je vždy tam, kde sa deje zlo. Nielen korupcia. Ale táto vážna osobnosť realizuje množstvo ďalších projektov, o ktorých porozpráva jeho životopis.“

Luboslav Moza

MILAN MARKOVIČ

Milan Markovič, učiteľ, novinár, publicista, herec, moderátor, hudobný skladateľ, talkmaster, scenárista, humorista a satirik.

Narodil sa v roku 1943. Študoval na Pedagogickej fakulte v Trnave a na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú absolvoval v roku 1974. Je doktorom filozofie.

Pracoval ako redaktor Učiteľských novín, neskôr v rozhlase. S veľkým úspechom vstúpil do Radošinského naivného divadla, kde napísal desiatky piesní a ako herec, s inteligentným nadhľadom, poznáním divadla i diváka, vytvoril za šesťnásť rokov charaktery desiatok postáv. Milan Markovič je i zostane kultúrnym fenoménom dneška. Dielo, ktoré vytvoril, je iba zdanlivo zábavou. Ja ho vnímam ako imaginatívnu prehliadku sveta a tých ľudí v ňom, ktorí sa iba tvária. Je to kreatívna dimenzia s obrovským odkazom. Milan Markovič svojimi príbehmi kultivuje diváka. Dáva mu slobodu rozhodnúť sa. Vedie ho cestou odkryvania a poznávania,

aby najbezprostrednejšou formou, so smiechom, pochopil dobro a zlo. Milan Markovič je reprezentantom dobra. A to ľudia nielen vedia, ale aj cítia. „Naši sme tu publikum, ktoré nám rozumie.“ (MM)

Od 80-tych rokov minulého storočia sledujem jeho divadelno-kabaretné diela, kde mnohé napísal a v ktorých hral. Niektoré z nich mali viac ako tisíc repríz. (Nevyzúvajte sa prosím, 1984-2013, Večer Milana Markoviča, 1993-2003, MM kabaret od 2013 a množstvo ďalších titulov.)

Jeho neopakovateľný hlas, s charakteristickou slovnou dikciou a úsmevnou intonáciou diváci poznajú z rozhlasu, televízie, divadiel. Titul za titulom. Každý verejne známy a úspešný. Pracoval so špičkami skutočnej hudobnej, divadelnej i literárnej kultúry. Aj preto píšem o ňom ako o vysoko vzdelanom človeku s vnútorným poznaním proporcie a únosnosti, čo sú jednoznačne predpoklady vysoko kultúrnych programov. Je nositeľom mnohých ocenení. Spomeniem aspoň skutočne zaslúženú Cenu diváka (1993), Mimoriadne ocenenie Literárneho fondu za objavný typ audiovizuálnej satiry (1994), Cenu literárneho fondu za celoživotné dielo (2010), a Zlatý gunár za celoživotné dielo (cena Akadémie humoru 2013).

Žije a tvorí v Bratislave.

„Hudba a spev sú každému z nás najbližšie. Obklopujú nás od detstva, tvoria atmosféru dobra a harmónie, neskôr nadšenia a radosti. Spev je jedným z najväčších pokladov kultúry vôbec.

Ivan Ožvát, človek s veľkým srdcom, celoživotný obdivovateľ krásy a žien, tlmočí v každom svojom vystúpení, v každej piesni osobný vzťah k nim. Vie prespievať výbornou technikou a predovšetkým s pridanou hodnotou citu a hudobnej lásky árie mnohých oper a operiet. Úspešne. Lebo vie pracovať s hlasom a vyjadriť ľudské city. Je jedným z mála umelcov, ktorí dokážu na javisku okrem perfektného speváckeho majstrovstva predviesť aj herecké umenie. Ono je založené na bezprostrednosti pohybu, gesta a autorite výrazu.“

Ľuboslav Moza

IVAN OŽVÁT

Mgr. Art. Ivan Ožvát sa narodil 2. 3. 1959 v Trnave. Vzácný spevák herecký prejav tohto výrazného tenoristu je známy nielen doma, ale i vo svete. Je sólistom Opery Slovenského národného divadla.

Od detstva rád spieval a vystupoval na početných akciách a koncertoch. Po maturite koketoval medzi lekárskou a filozofickou fakultou UK, zvíťazila však láska k hudbe a spevu a napokon vyšťudoval operný a koncertný spev na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Patril k najúspešnejším absolventom školy a už počas štúdií vystupoval na našej prvej národnej opernej scéne. Osobnosť umelca formovali významní predstavitelia slovenskej kultúry. Počas svojho vyše tridsaťročného pôsobenia ako sólista v Opere SND vytvoril viac ako šesťdesiat operných a operetných postáv a hudobnú verejnosť zaujal svojou muzikalitou, pekným, zvučným tenorom, precíznou zrozumiteľnosťou spievaného partu a sugestívnym hereckým a pohybovým stvárnením postáv. Odborná kritika a diváci oceňujú jeho premyslenú psychologizáciu jednotlivých buffo-komických a charakterových postáv. V tomto odbore sa v Opere SND stal dnes spevákou a hereckou špičkou.

K rozvoju jeho výnimočného nadania prispelo aj niekoľkoročné pôsobenie ako sólista Novej scény, kde stvárňoval veľa ťažiskových postáv v operetách Čardášová princezná,

Cigánsky barón, a v muzikáloch My fair lady, Grand hotel a ďalších. Ivan Ožvát je umelec so širokým repertoárom (operné a operetné árie a piesne, svetoznáme muzikálové piesne a melódie, klasické piesne romantických svetových skladateľov, židovské jidiš piesne, slovenské ľudové piesne...), a tak jeho hlas znie nielen na operných scénach, v koncertných sálach, ale aj na významných podujatiach. Je charizmatickým umelcom s elegantným vystupovaním a šarmom. Spieva v taliančine, francúzštine, ruštine, maďarčine, češtine, angličtine, nemčine a v jazyku jidiš.

Účinkoval takmer vo všetkých európskych krajinách a v zámorí. Nahral štyri operné CD tituly (vydané v RGT Milano). Jeho prvé sólové CD nazvané Vám, jedine len vám..., ako tiež druhé s názvom Od Dunaja hlbokého až po Kriváň vysoký... majú obrovský úspech. Žije a tvorí v Bratislave.

„Túto úvahu som chcel začať nadpisom: Keď sa snúbi talent, hudba, krása a šarm. Obdivujem túto mladú speváčku čarodejku, ktorá za pomerne krátky čas dosiahla obrovské úspechy. Nie je však vhodnou témou na titulky, ktoré patria plytkosti a prázdnote. Zuzana Smatanová vytvorila veľmi náročnou a tvorivo zodpovednou prácou zo svojho talentu poklad, ktorý vie rozdávať. Predovšetkým životu mladej generácie dáva určité hodnoty a orientácie pre život. Majsterka hudby, textov a vystúpení. Nie s krásou ale s prostotou a čistotou prejavu oslovuje. Keď spieva, počujem myšlienky balád s príchutou romantizmu a životných právd. Aj preto už dnes nazývam jej dielo „zrelým“.

Populárna hudba je aj dnes najpopulárnejšou umeleckou disciplínou. Byť populárnym a zároveň hodnotným umelcom, to vyžaduje náročnú cestu. Zuzane Smatanovej sa to podarilo. Neformálnosťou, bezprostrednosťou a komunikatívnosťou každého jej prejavu. Viete, veľa záleží na úsmeve, pohyboch a očiach. Odtiaľ vyžaruje nielen talent. Ten by nestačil na také rozsiahle oslovenie obecnstva. On potrebuje transformovať tak, aby cesta k poslucháčovi bola nielen pôsobivá, ale aj zmysluplná. Zuzana Smatanová to dokazuje každým koncertom.“

Luboslav Moza

ZUZANA SMATANOVÁ

Narodila sa 14. 06. 1984 v Žiline. Vyrastala v dedine Súľov-Hradná. V rokoch 1998 - 2002 študovala na Pedagogickej a sociálnej akadémii v Turčianskych Tepliciach. Je z rodiny hudobníkov. Aj preto chodila na gitaru s pridanou hodnotou kreslenia.

Svoju prvú pieseň zložila ako dvanásťročná. V roku 2001 ju spolužiačka prihlásila na autorskú súťaž "Amatérska gitara", ktorú vyhrala. O rok neskôr vyhrala na súťaži "Zlatý štít Liptova". O ďalší rok na Coca-Cola Popstar vyhrala a získala kontrakt s hudobným vydavateľstvom Sony Music Entertainment a možnosť nahráť svoj debutový album s vlastnými piesňami. A tak poznáme jej prvý album "Entirely Good", z ktorého je najznámejšia pieseň "Tam, kde sa neumiera". Tú Zuzana napísala ešte ako šestnásťročná a po vydaní albumu odštartovala svoju hudobnú kariéru.

Vydala sedem úspešných albumov, spolupracuje s mnohými hudobníkmi. Aj preto je od roku 2013 nositeľkou ocenení Aurel, sprvu ako objav roka. O rok neskôr sa stala

Osobnosťou televíznej obrazovky (OTO), a potom nasleduje výpočet Zlatých slávikov. Od roku 2005 do roku 2010. Zuzana Smatanová nie je iba speváčkou na dlhé chvíle alebo na zábavu. Jej piesne sú výrazom života a citov jednej z miliónov, ktorá vie otvoriť srdce človeka a rozprávať mu o tom, čo tak veľmi potrebuje.

Slovenská speváčka, skladateľka a textárka Zuzana Smatanová žije a tvorí na Slovensku.

„Forever young a s charakteristickým úsmevom. Pavel Traubner – človek energie. Trvalý objavovateľ všetkých zákutí kultúry, vedec, umelec, filantrop. Keby som sa chcel pokúsiť o krátku charakteristiku jeho osobnosti, napíšem, že sa teší zo života. A v tomto by mal byť príkladom ľudstvu. Humanista, s kopou skúseností a inteligenciou pri ich aplikovaní v praxi. Nie, chvála nie je úlohou predstavovania laureátov Identifikačného kódu Slovenska. Tieto texty sú iba rámcovým konštatovaním tých vlastností, pre ktoré im je toto prestížne ocenenie udelené.

Pavel Traubner je večný optimista, vzor pre tých, ktorí vedia a vidia vo všetkom iba prekážky. Významný lekár, praktik, vedec, objaviteľ, zberateľ umenia, podporovateľ všetkého, čo je krásne a má prívlastok umeleckej hodnoty. Poznám ho pomerne dobre na to, aby som mohol konštatovať tieto pravdy. Je ich oveľa, oveľa viac a do tohto textu sa zmestí iba niekoľko z nich. Niekoľko prvkov z nesmierne bohatého pracovného i spoločenského a osobného života tohto veľikána nielen slovenskej medicíny. Spolu s manželkou tvoria neoddeliteľnú súčasť toho života dneška, ktorý je súčasťou obrovskej tradície a vzdelanosti ľudstva.“

Ľuboslav Moza

PAVEL TRAUBNER

Pavel Traubner sa narodil 2. mája 1941 v Ilave. Po absolvovaní Lekárskej fakulty UK v Bratislave zostal pracovať na škole, kde v praxi získal atestáciu 1. a 2. stupňa. Docent neurológie (1985) a vysokoškolský profesor (1991), dlhoročný prednosta I. neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave a dekan Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Je autorom a spoluautorom množstva vedeckých publikácií doma i v zahraničí, vysokoškolských učebníc a učebníc neurológie, absolvoval veľa vedeckých prednášok po celom svete a aj v súčasnosti zastáva mnohé významné funkcie, nielen v oblasti medicíny, ale i v oblasti bežného spoločenského života. Z jeho iniciatívy a s jeho obrovskou podporou bola opravená kaplnka vo fakultnej budove Aspemonského paláca, stará takmer 300 rokov. Podporil opravu a rekonštrukciu rímskokatolíckeho kostola vo svojom rodnom meste.

Zúčastnil sa desiatok tvorivých stretnutí s významnými osobnosťami svetovej vedy, kultúry a politiky (Bill Clinton, Georg Busch, Kofy Annan, Chris Barnard, či v neposlednom rade pápež Ján Pavol II., s ktorým absolvoval dokonca tri stretnutia, pri ktorých ho Svätý otec niekoľkokrát nazval svojim starším bratom vo viere).

Je nositeľom štátneho vyznamenania udeleného prezidentom republiky SR a vládou SR „Pribinov kríž II. stupňa“, medaily Jána Jessenia, udelenej predsedom SAV, striebornej a zlatej medaily UK, Déerovej medaily, udelenej ministrom zdravotníctva SR a mnohých ďalších ocenení. Pavel Traubner žije a tvorí v Bratislave a hovorí „ži a nechaj žiť“.

„Felix Unger je jednou z najvýznamnejších osobností nielen Európy. Špičkový lekár, neúnavný organizátor vedeckého a umeleckého života. Poznám ho ako človeka čistého úsmevu a veselých očí. Svoju prácu reprezentuje ako profesionál na vysokej spoločenskej úrovni. Okrem svojej profesnej cesty do širšieho životného spektra vstúpil ako humanista, vedec a propagátor veľkých myšlienok dneška pre budúce generácie. Celým svojim dielom usiluje o dynamiku pokroku a progres. O úctu medzi ľuďmi i k spoločnosti. O rozvoj tých hodnôt ľudstva, ktoré tak zložito budovalo a dnes akoby sa pomaly strácali. To sú základné charakteristiky tohto výnimočného človeka, s ktorými sa pomerne rýchlo stretne každý, kto ho spozná.

Výnimočná osobnosť Felix Unger reprezentuje v dnešnom svete nielen vysokú profesionalitu a progres medicíny, ale zároveň cestu objavov ako profesionálnych, vedeckých, lekárskejších, tak aj spoločenských. Tých, ktoré zodpovedajú tomu skutočne ľudskému vývoju, tak potrebnému a stále viac chýbajúcemu v dnešnej dobe.“

Luboslav Moza

FELIX UNGER

Felix Unger sa narodil 2. marca 1946 v rakúskom Klagenfurte. Štúdium medicíny absolvoval na viedenskej univerzite v roku 1971. Špecializácia chirurg (kardiológia a srdcová chirurgia). Vedomosti si rozširoval na univerzitách v USA, kde vytvoril umelé srdce, ktoré bolo po prvýkrát použité v Európe v roku 1986. V roku 1990 založil spolu s kardinálom Dr. Franzom Königom a profesorom Dr. Nikolausom Lobkowiczom Európsku akadémiu vied a umení v Salzburgu a doposiaľ je jej prezident.

Univ.Prof.Dr.Dr.h.c. Felix Unger je čestným profesorom (Prof. h.c.) v Mahrburgu, Petrohrade a Samare. Je držiteľom čestného doktorátu (Dr.med.h.c.), univerzít v desiatich mestách sveta. Je nositeľom viac ako desiatich mimoriadnych cien a medailí. Okrem mnohých tiež Medaila prezidenta Slovenskej republiky (2011). Je členom akademií vied v desiatich štátoch. Je autor a spoluautor viac ako 400 vedeckých prác. Vydal 24 kníh a je objaviteľom deviatich patentov. Je členom desiatok spoločností špecializovaných na medicínu a chirurgiu, vedeckých organizácií a spolkov.

Je členom Rotary klubu, ambasádom rakúskeho červeného kríža. Žije v Salzburgu.

„Často sa vo svojich úvahách zamýšľam nad obsahom slov popularita, obľúbenosť či výnimočnosť. Ich dosah závisí od vyspelosti diváckej obce, ale aj od schopnosti umelca priblížiť sa a vzdelávať. Výtvarné umenie je vždy predovšetkým o zážitku. Každý človek, každá spoločenská skupina vníma iný zážitok inak. Preto hovoríme o pestrosti života. Ale aj o schopnosti umenia vychovávať jedinca, či anticipovať budúcnosť.

Katarína Vavrová je výnimočná umelkyňa. Žiačka jedného z najlepších a svetových pedagógov profesora Albína Brunovského vytvorila dielo, ktoré dnes patrí k tým najkrajším v grafickom či maliarskom umení vôbec. Veľký vplyv na ňu mala osobnosť jej otca Milana. Cestu vlastného umeleckého rukopisu si však nenašla, ale vytvorila, vybudovala sama a to tak, že dnes dosahuje nielen doma, ale aj vo svete mimoriadnu jedinečnosť.

Katrina tvorba je o láske k ľudskému bytiu. Je o kráse, ktorá ľudstvu veľmi chýba. Je o hodnotách, ktoré potrebujeme a pritom akoby sme sa za ne hanbili. V jej umení dominuje kompozícia, snivosť a imaginácia. Svet ďalekého východu i príbehy dnešnej Európy. Čítam jej obrazy a obdivujem kreativitu a citlivosť umelkyne. Ona akoby maľovala priehľadnosť, z ktorej vyberá nitky na tvorbu príbehov. Celé dielo tejto výtarnej umelkyne je predstavením umenia vysokej hodnoty, inšpirácie a čistoty. Inde ho nenájdete.“

Luboslav Moza

KATARÍNA VAVROVÁ

Katarína Vavrová sa narodila 23. augusta 1964. V roku 1990 absolvovala bratislavskú Vysokú školu výtvarných umení. Prínosom pre ňu bol študijný pobyt v talianskej Perugii. Je nositeľkou viacerých významných cien a ocenení. Cena za ilustráciu (Bratislava, 1988), Cena Galérie mladých (Bratislava, 1989) a v tom istom roku Špeciálna cena poroty za grafiku, Tolentino, Taliansko. Grand Prix na Medzinárodnej súťaži satiry v kresbe a v grafike (Budapešť, 1990). Vzácná medaila, XVI. Medzinárodné bienále exlibrisu (Malbork, Poľsko 1996, 1998) a v roku 1997 I. cena za kresbu v Medzinárodnej súťaži miniatúrneho umenia (Toronto, Kanada). Grand Prix v medzinárodnej súťaži grafiky a kresby v Thajsku, Grand Prix z Miniprint trienále (Tokio, Japonsko, 2005) a o rok neskôr Cena Martina Benku a ďalšie.

Realizovala desiatky samostatných (Holandsko, Belgicko, Japonsko, USA, Dánsko, ČR...) a kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Jej diela sú v mnohých štátnych a súkromných galerijných zbierkach. Umelkyňa žije a tvorí v Pezinku.

„Sledujem vývoj umenia doma i vo svete. Možnosti sú obrovské. Ale nadmieru informácií neznamená vždy dobrú orientáciu a výber tých podstatných faktov. Dnešné umenie často nevyžaduje majstrovstvo v technologických postupoch. Aj preto vie oklamať. V snahe čoraz lepšie a kvalitnejšie poznať stav umenia sveta si dnes kladieme otázky. Že umenie nie je experimentom, ale experiment môže byť niekedy umením.

Tanya Wolski je výborná výtvarníčka. Mladá, kreatívna, talentovaná. S perfektnou znalosťou kresby, maliarskeho remesla. S vyvinutým citom pre farbu, kompozíciu. Schopná prechádzať sa tvorivo modernými slohmi a vstupovať do nich svojou tvorbou. Obrazy, ktoré od nej poznám, sú nositeľom hravosti, nápadu ale i myšlienky. Ono jej umenie začína v realistických začiatkoch objavovania krásy tvorby a dnes sa nachádza pri odkaze moderny i postmoderny dvadsiateho storočia. Tanya je nespútaný talent ženskej snivosti, mladej dynamiky a osobnej krásy. To všetko je v obrazovej kompozícii. Nikdy však nepodľahla gýčovej plytkosti, či prázdnnej provokácii. Vlastne to ani nepotrebuje. Jej umelecká cesta už teraz vonia príslubom zrelosti a originality. Tým, čo dnešok v umení potrebuje.“

Luboslav Moza

TANYA WOLSKI

Tanya Wolski sa narodila v roku 1984 v Minsku, Bielorusko. V roku 2004 sa presťahovala do USA. Už počas štúdia na bieloruskej Univerzite maľovala a kreslila. Po príchode do Ameriky začala svoju vlastnú, výlučne umeleckú cestu. Boli to pomerne zrelé objavy autorky, plné realistickej výpovede ľudského bytia. V tvorbe cítiť fascináciu mocou súčasného umenia.

Dnes tvorí ako profesionál v oblastiach komornej a monumentálnej tvorby. Nepretržite hľadá. Nové formy, kompozície, myšlienky... Umením vstupuje do módy. Maľuje obrazy priamo na odevy, na kabelky... „Akákoľvek forma umenia sa môže stať funkčná v závislosti na našom prístupe k nemu“ (Tanya).

Realizovala desiatky samostatných a kolektívnych výstav, je držiteľkou cien (prvá cena v kategórii umenie v Manchester Community College, 2007). Tanya sa zúčastňuje mnohých prestížnych medzinárodných sympózií, ako napríklad v tomto roku

v Španielsku na Ibize a v Indii. Jej diela sú v súkromných i v štátnych zbierkových fondoch v mnohých štátoch sveta.

Tanya Wolski je objavom súčasného výtvarného umenia. Práve citom pre vnímanosť umenia divákovi a schopnosťou vypovedať to, čo pozná, čo chce, a čo cíti. Je mladým talentom, ktorej prínos už teraz avizuje jedinečnosťou tvorby. Pretože tvorí nielen energiou, ale aj dušou a citmi, a stále sa vyvíja. V tom sa odlišuje od prevažujúceho dneška. Tým je novátorkou zabudnutých hodnôt pre dnešnú dobu. Identifikačný kód Slovenska je aj pre túto mladú umelkyňu výzvou a stimulom šírenia jeho myšlienky vo svete a k jej ďalšiemu umeleckému rastu. Žije a tvorí v Connecticutu, USA.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA X

IDENTIFICATION CODE OF SLOVAKIA X (CULTURE CODE)

Anton Blaha } Barbora Botošová } Stanislav Harangozó
Soňa Herényiová Belanová } Gabriel Jonáš } Marián Labuda
Jozef Leikert } Milan Markovič } Ivan Ožvát } Zuzana Smatanová
Pavel Traubner } Felix Unger } Katarína Vavrová } Tanya Wolski

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA X

IDENTIFICATION CODE OF SLOVAKIA X (CULTURE CODE)

Katalóg / Catalogue: Identifikačného kódu Slovenska X / Identification Code of Slovakia X

Napísal a zostavil / Written and compiled by: Ľuboslav Moza

Spolupráca / Co-operation: Gabriela Mozová, Eva Semelbauerová

Preklad / Translation: Ľ.M. ml. a Katarína Mozová

Grafická úprava / Graphic layout: Kristián Štefanovič

Tlač / Print: Kníhtlač Gerthofer

Vydal / Published by: Artem, o. z.

www.artem.sk

ISBN: 978 - 80 - 89633 - 14 - 2